

udsende fra Ministeriet, vil gøre det muligt at udøve et saadant Skøn, saa man ingen Skade gør.

Hvad Enkelthederne angaar, mener jeg ogsaa, det vil være naturligt at behandle dem i et Udvalg. Fra vor Side vil denne Sag møde velvillig Forstaaelse, da vi er ganske enige i de Hovedbetragtninger, som har ført til Nedsættelse af Kommissionen, og i de Hovedbetragtninger, som Ministeren har gjort gældende i sin Fremstættelsestale.

Brandes: I Lovforslagets § 1 bestemmes det, at der fremtidig kun skal afleveres 1 Eksemplar til det kgl. Bibliotek i Stedet for de 2 Eksemplarer, som det tidligere havde Ret til. Denne Bestemmelse anser jeg for i høj Grad formaalstjenlig, og jeg antager ikke, den vil finde Modsigelse fra nogen Side. Derimod er der rettet Indvending imod, at Ministeren skal kunne bestemme, at Universitetsbiblioteket og Statsbiblioteket i Aarhus kun efter Rekvisition faar Ret til et Eksemplar af alle Tryksager her i Landet. Jeg vil først anholde det Ord Rekvisition. Det er dog ret urimeligt, at man i et Lovforslag, som ogsaa skal forstaaes af almindelige Mennesker, bruger et Fremmedord, naar vi har et andet dansk Ord derfor. Jeg ved nok, at der gives en Art Biblioteksjargon, som gør saadan noget rimeligt, men jeg vilde sætte Pris paa, og den højtærede Minister vilde det sikkert ogsaa, at det fremmede Ord blev undgaaet. Der er jo nemlig en Biblioteksjargon, som f. Eks. viser sig deri, at naar det i Betænkningen foreslaas, at Bibliotekerne skal have Ret til at udtage Bøger, som de altsaa kan fordre, bruges der et Udtryk som Bogtrykkerdesignationer. Jeg tilstaar, jeg ikke aner, hvad Bogtrykkerdesignationer er. Jeg har set efter i den store danske Ordbog, og den kender heller ikke et saadant Ord, det er altsaa ren Jargon. Ogsaa Ordet Rekvisition, som findes i Lovforslaget, vil jeg altsaa mene, at man skulde erstatte med et andet. Derimod gaar jeg ud fra, at naar det siges, at Ministeren kan bestemme, at der skal gives Universitetsbiblioteket og Statsbiblioteket i Aarhus Ret til efter Anfordring — jeg tør maaske bruge dette Ord — at faa en Tryksag udleveret, maa dette ske efter Indstilling fra Overbibliotekaren for Statsbiblioteket i Aarhus og Overbibliotekaren for Universitetsbiblioteket. Ministeren kan ikke i og for sig have nogen Mening om dette Spørgsmaal, og Ministerens Embedsmænd maa dog ogsaa have en noget usikker Mening derom;

det er selve Bibliotekarerne, der maa afgøre det, men dette kommer jeg senere til. Der maa vist træffes saadanne Foranstaltninger, at alle Afgørelser i de tvivlsomme Tilfælde, som her rejses, kan træffes paa ensartet Maade.

I og for sig kan det være meget rimeligt, at der ikke opbevares alt for meget i de to Biblioteker, og at visse Tryksager undtages. Naar alt samles i det kgl. Bibliotek, og naar der for Resten kan flyttes Materiale fra et Bibliotek til et andet, naar Læserne og Laanerne forlanger det, vil der vist neppe være nogen Vanskelighed ved at indskrænke Afleveringen af Frieksemplarer til de to Biblioteker. Men langt betænkeligere synes det mig at være, hvad der er noget nyt, at man indskrænker Afleveringspligten her til Lands. Der gives ikke i andre Lande nogen almindelig Afleveringspligt, i alt Fald findes den kun i faa Lande. I de store angelsaksiske Lande, baade i England og Amerika, findes der ikke nogen saadan Afleveringspligt. Dette, at en Bog meldes som udkommen, har noget at gøre med Forfatterretten, men slet ikke med, at et Bibliotek i og for sig kan forlange den udleveret. Heller ikke i Tyskland findes der en almindelig Afleveringspligt overfor de store Biblioteker. Men i smaa Lande som Danmark og Norge og til Dels ogsaa i Frankrig har Afleveringspligten strakt sig over særdeles lang Tid. Nu vil man undtage visse Tryk. Man vil undtage, hvad der kommer ind under Begrebet forskellige Oplag, og især det, man kalder Smaatryk. Der er af den Kommission, som var nedsat om Biblioteksforholdene, givet en Definition paa disse Smaatryk, som falder i forskellige Grupper, og saavel Bemærkningerne til Lovforslaget som Ministerens Tale var jo kun Uddrag af denne Kommissions Betænkning.

Der er i Betænkningen givet Anvisning paa, hvilke Grupper der kan undtages, og blandt disse er der en, som hedder Begravelsessange og Festsange. Hvad Begravelsessange angaar, vil jeg antage, at det vil vinde almindelig Tilslutning, at de undtages; det er jo i Almindelighed kendte Salmer, der trykkes op. Hvad derimod Festsange angaar, vil jeg antage, at de dog maa underkastes et vist Skøn. Hvis det var saadan, at Festsange kun skreves af Dilettanter og kun var Makulatur, hvilket jeg tror, den ærede Ordfører for Partiet Venstre sagde i al Almindelighed om disse Smaatryk, saa vilde det være rigtigt at undtage dem. Men Festsange skrives jo til en Dag, til en Mand, til en Institution, ogsaa